

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2019-2020

Proba scrisă Limba și literatura maghiară maternă

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

– Nem méisz! – szólt rá a kutyára Samu. A kutya fölcsaholt rá szeretettel. – Hiába igyekszel. Itthon maradsz.

– Meg kéne kötni, mert csak utánunk mászkál – mondta Fábián. – Siessünk, mert a végén el se engednek.

– Hagyjátok. Itt maradsz, érted? – magyarázott a kutyának Létra [...] A kutya leült a jeges udvarra, és buzgón csóválta a farkát. Bízott bennük.

– Mindenesetre csukd be az ajtót, akkor nem jön utánunk. Na, gyertek. [...]

– Föl a korit, és gyerünk! Előszedték ócska kis korcsolyákat, azt illesztgették a talpukhoz.

– Segíts már – röffent rá Fábián Létrára. – Csak állsz ott, mint egy létra. – Nevettek. Fábián korcsolyáján csak két csavar volt, klaffogott a lábán a szerszám. – Tavaly még jó volt... – ezt ismételte, ahogy rámerészkedett a tó jeges felszínére.

– Tavaly... – válaszolta Samu, mint akit egyáltalán nem érdekel az idő, tíz évből egy, az semmi. – Nézd, hogy siklik! [...] A túlpárt nem látszott, a hegyek sem, elvesztek a nagy délutánban. [...]

– Versenyezzünk! – kiáltotta Létra. – [...] Létra vezetett, nyomta a tempót. Aztán Samu is mellé került, aprózta az íveit, Fábián pedig olyan ügyesen egy lábba szőtt, hogy legelő szállt.

– Nyertem! – kiáltotta, de aztán reccsenés hallatszott, és a lába előtt három méterrel meghajolt a jégfelület, és Fábián süllyedt a táblával együtt.

– Segítsetek! – [...] Samu elkapta az egyik korcsolyáját, és húzta kifelé. A korcsolya leszakadt a cipőről, Fábián még jobban becsúszott a víz felé.

– Kapd el a másik lábát! – Létra azt kapta el, és húzta kifelé a merülő srácot. – Ha még egyszer ilyen rohadt korcsolyával jössz, szétváglak! [...]

Közben észrevétlenül és teljesen besötétedett. Dideregtek a jégen. [...]

– Fázom. Haza kellene menni. – Fábián vizes ruhája rátapadt. [...]

– Mindenesetre itt nem maradhatunk. De merre van a part?

Botorkáltak. [...] Megint reccsenés hallatszott, vissza kellett húzódn.

– Nem jutunk ki elevenen. – Fábián fogta a fülét a hidegben, karját oldalához ütögette.

– Halló! Segítség! [...] A homály nem felelt.

– El kell indulnunk. – Megint összefogóztak, és lassú léptekkel mentek. [...] Egyszer csak a hátuk mögül kutyaugatást hallottak.

– A Pamacs! Ez a mi kutyánk hangja! [...] Ugatott Pamacs, vadul és kétségbeesve, ők meg mentek feléje. Aztán a nyakukba kapták, összevissza csókolták, az meg boldogan dörgölözött hozzájuk, alig lehetett bírni vele, úgy örült, hogy megvannak. Nem bírta ki otthon nélkülik.

(Gyurkovics Tibor: Állati!)

1. Kik a mű szereplői, és milyen viszonyban vannak egymással? 5 pont
2. Határozd meg az események helyszínét! Indokold válaszodat a szöveg alapján! 5 pont
3. Értelmezd a következő kifejezéseket!
csak állsz ott, mint egy létra, klaffogott a lábán a szerszám, aprózta az íveit, meghajolt a jégfelület, vissza kellett húzódn 5 pont
4. Alkoss 5 olyan összetett szót, amelynek a jég szó előtagja vagy utótagja legyen! 5 pont
5. Nevezd meg a következő szavak szófaját! 5 pont
fölcsaholt, kötni, jeges, bennük, maradhatunk
6. Elemezd a következő összetett mondatot, állapítsd meg a tagmondatok között lévő viszonyt, nevezd meg a mellékmondatok fajtáját!
Ha még egyszer ilyen rohadt korcsolyával jössz, szétváglak! 5 pont
7. Írd meg 10 – 15 mondatban Fábián monológját, miután hazaérve, este az ágyában végiggondolja a nap eseményeit! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Az MTA Nyelvtudományi Intézetének munkatársa a legújabb névadási trendekről a Magyar Nemzetnek azt mondta, nincs hiány bizarr kérésekből. Volt szülő, aki gyermekét Kopasznak, Méznek, Szöcskének vagy egyszerűen csak Leánynak hívta volna, hivatalosan is. A családok egyedi, ritka, különleges neveket választanának, még mindig előfordul, hogy tévésztárok, hírességek után neveznék el gyerekeiket – közölte Raátz Judit.

Az anyakönyvi adatok szerint mára a hagyományos nevek nagyon háttérbe szorultak. A hatvan év felettiak leggyakoribb tíz férfi, illetve női utóneve már nincs a 3 év alattiak toplistájában. Kivétel az Anna, amely népszerű maradt generációkon át. A törekvés az egyediségre jól látszik abból is, hogy még a leggyakoribb fiú- és lányneveket is csak az újszülöttek 3,3 százalékának adták.

A fiúknál most a Bence, a Máté és a Levente, a lányoknál az Anna, a Hanna és a Jázmin a favorit.

Nagy divat egyszerre két utónevet adni a gyerekeknek. Van, aki egyedi, más által még nem viselt névvel anyakönyveztetné gyermekét. Fiúknál kérték már idegen eredetű (Rodzser, Dzseráld, Azim, Dzsamal), és régi magyar nevek (Monor, Vérbulcsú) vagy becéző alakok (Janó, Simó) elismertetését. Lányoknál is sokan kérnek becéző formákat (Norka, Vivi), idegen eredetűeket (Zahira, Heszna), bibliai neveket (Sifra, Jemima), illetve kettős neveket (Annadóra). Szerinte a szülői kérések egy része olyan bizarr, hogy az intézet nem tudja bejegyzésre javasolni őket. Nem ment át a Szivárvány, a Kopasz, a Betyár, a Gézengúz és a Maci, és hiába volt a szülői találmányosság, kiszűrték a Masni, a Méz és a Szöcske neveket is. Néhány különlegesség azonban szabad utat kapott: ilyen az Erdő és az Ecse régi magyar férfinév, a nők közül pedig egyes virágnevek, mint például a Lizanka, a Sárma és a Frangipáni.

A Nyelvtudományi Intézet jogszabályok, szigorú alapelvek, így például az alapján dönt, hogy egyértelmű legyen, női vagy férfi utónévről van-e szó. Az is szempont, hogy ne lehessen csúfolni a gyereket. Földrajzi névként, márkanevként és művésznévként használt alakokat nem javasolnak.

Raátz Judit azt tanácsolja, hogy a szülők olyan nevet válasszanak, ami felnőttként is, akár híres emberként is vállalható. Érdemes figyelni arra is, hogy a két név együtt ne legyen komikus (Földi Eper) – javasolta a szakértő.

(<https://24.hu>)

1. Kinek a közléseire támaszkodik az újságcikk írója? 5 pont
2. Melyik az a lánynév, amely népszerű maradt generációkon keresztül?
 - a. Hanna
 - b. Anna
 - c. Jázmin5 pont
3. Mit jelent a *favorit* szó? Következtess a szöveg alapján! 5 pont
4. Mi az oka annak, hogy a hagyományos nevek erősen háttérbe szorultak a mai névadási szokásokban? Válaszolj a szöveg alapján! 5 pont
5. Mi a szöveg témája? Fogalmazd meg válaszdod 1 mondatban! 5 pont
6. Hasonlítsd össze a fiúknál és a lányoknál megfigyelhető új névadási igényeket! Emeled ki a hasonlóságokat és a különbséget a szöveg alapján! 5 pont
7. Milyen szempontok alapján dönt a Nyelvtudományi Intézet arról, hogy jóváhagy-e egy nevet? 5 pont
8. Adj találó címet a szövegnek! 5 pont
9. Fejtsd ki véleményedet 4 – 5 mondatban az új névadási szokásokról, az új névdivatról! 5 pont